

## KOMISIJOS SPRENDIMAS

2006 m. vasario 6 d.

## dėl naminių ir laukinių paukščių gripo tyrimų programų įgyvendinimo valstybėse narėse 2006 m.

(pranešta dokumentu Nr. C(2006) 251)

(2006/101/EB)

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA,

narės pateikia Komisijai paukščių gripo priežiūros programas.

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 1990 m. birželio 26 d. Tarybos sprendimą 90/424/EEB dėl išlaidų veterinarijos srityje <sup>(1)</sup>, ypač į jo 20 straipsnį,

kadangi:

- (1) Sprendime 90/424/EEB numatyta, kad Bendrija skiria finansinę paramą techninėms ir mokslinėms priemonėms, būtinoms Bendrijos veterinarijos teisės aktų kūrimui bei veterinarinio švietimo ir mokymo plėtrai, taikyti.
- (2) Gyvūnų sveikatos ir gerovės mokslinio komiteto 2000 m. birželio 27 d. ataskaitoje ir 2005 m. rugsėjo 20 d. EMST nuomonėje dėl laukinių paukščių rūšių buvo rekomenduojama atlikti naminių ir laukinių paukščių gripo tyrimus, ypač siekiant nustatyti infekcijų, kurias sukelia paukščių gripo viruso H5 ir H7 potipiai, paplitimą.
- (3) 1992 m. gegužės 19 d. Tarybos direktyvoje 92/40/EEB, nustatančioje Bendrijos paukščių gripo kontrolės priemones <sup>(2)</sup>, apibrėžtos Bendrijos kontrolės priemonės, taikomos kilus paukščių gripo protrūkiui tarp naminių paukščių. Tačiau toje direktyvoje nenumatyti reguliarūs naminių ir laukinių paukščių gripo tyrimai.
- (4) Komisijos sprendimuose 2002/649/EB <sup>(3)</sup>, 2004/111/EB <sup>(4)</sup> ir Sprendime 2005/464/EB <sup>(5)</sup> numatyta, kad valstybės

- (5) Komisijos sprendimais 2002/673/EB <sup>(6)</sup>, 2004/630/EB <sup>(7)</sup> ir Sprendimu 2005/732/EB <sup>(8)</sup> buvo patvirtintos valstybių narių pateiktos naminių ir laukinių paukščių gripo tyrimų programos jose nurodytiems laikotarpiams.
- (6) Atliekant šiuos tyrimus, keliose valstybėse narėse buvo nustatyti įvairūs mažai patogeniško paukščių gripo viruso H5 ir H7 potipiai. Nors dabartinis paukščių gripo virusų paplitimas yra pakankamai nedidelis, svarbu toliau vykdyti ir gerinti priežiūrą, kad būtų galima geriau suprasti mažai patogeniškų paukščių gripo virusų epidemiologiją bei išvengti nepastebimo virusų plitimo naminių paukščių populiacijoje. Valstybėse narėse atliktų tyrimų rezultatai pasirodė esą labai naudingi paukščių gripo viruso potipių, galinčių kelti didelę riziką, jei mutuodami jie taptų virulentiškesni, stebėsenai. Be to, tikslinga sustiprinti paukščių gripo priežiūrą atsižvelgiant į dabartinę su šia liga susijusią padėtį Europoje. Visa Bendrijos paramos šioms veiksmams suma valstybėms narėms turėtų užtikrinti griežtesnę priežiūrą.
- (7) Todėl valstybės narės, siekdamos gauti Bendrijos finansinę pagalbą, turėtų pateikti Komisijai patvirtinti savo paukščių gripo tyrimų programas.
- (8) Dėl laukinių paukščių priežiūros reikėtų atsižvelgti į EMST ir Aplinkos generalinio direktorato šiuo metu tebevykdomų mokslinių tyrimų rezultatus, kai jie bus turimi. Šie rezultatai taip pat bus panaudoti peržiūrint dabartinį sprendimą.
- (9) Visoms natūraliai paplitusioms laukinių paukščių rūšims Bendrijoje yra taikomas 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos <sup>(9)</sup> režimas, todėl turi būti visapusiškai atsižvelgiama į šios direktyvos reikalavimus atliekant bet kokią paukščių gripo plitimo tarp laukinių paukščių priežiūrą.

<sup>(1)</sup> OL L 224, 1990 8 18, p. 19. Sprendimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/99/EB (OL L 325, 2003 12 12, p. 31).

<sup>(2)</sup> OL L 167, 1992 6 22, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2003 m. Stojimo aktu.

<sup>(3)</sup> OL L 213, 2002 8 9, p. 38.

<sup>(4)</sup> OL L 32, 2004 2 5, p. 20. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2004/615/EB (OL L 278, 2004 8 27, p. 59).

<sup>(5)</sup> OL L 164, 2005 6 24, p. 52. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2005/726/EB (OL L 273, 2005 10 19, p. 21).

<sup>(6)</sup> OL L 228, 2002 8 24, p. 27. Sprendimas su pakeitimais, padarytais Sprendimu 2003/21/EB (OL L 8, 2003 1 14, p. 37).

<sup>(7)</sup> OL L 287, 2004 9 8, p. 7. Sprendimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Sprendimu 2004/679/EB (OL L 310, 2004 10 7, p. 75).

<sup>(8)</sup> OL L 274, 2005 10 20, p. 95.

<sup>(9)</sup> OL L 103, 1979 4 25, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 807/2003 (OL L 122, 2003 5 16, p. 36).

(10) Šiame sprendime numatytos priemonės atitinka Maisto grandinės ir gyvūnų sveikatos nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

*1 straipsnis*

Valstybės narės iki 2006 m. vasario 7 d. pateikia Komisijai patvirtinti naminių ir laukinių paukščių gripo tyrimų įgyvendinimo programas, kaip numatyta priede.

*2 straipsnis*

Bendrijos finansinės paramos dalis 1 straipsnyje numatytoms priemonėms įgyvendinti sudaro 50 % valstybių narių patirtų išlaidų ir neviršija 2 000 000 EUR visoms valstybėms narėms bendrai.

*3 straipsnis*

Didžiausia suma tyrimų išlaidoms padengti neviršija:

|                                         |                    |
|-----------------------------------------|--------------------|
| a) ELISA tyrimas:                       | 1 EUR už tyrimą;   |
| b) imunodifuzijos agarų gelyje tyrimas: | 1,2 EUR už tyrimą; |
| c) HI tyrimas H5/H7:                    | 12 EUR už tyrimą;  |
| d) viruso izoliavimo tyrimas:           | 30 EUR už tyrimą;  |
| e) PGR tyrimas:                         | 15 EUR už tyrimą.  |

*4 straipsnis*

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2006 m. vasario 6 d.

*Komisijos vardu*

Markos KYPRIANOU

*Komisijos narys*

## PRIEDAS

**NAMINIŲ IR LAUKINIŲ PAUKŠČIŲ GRIPO PRIEŽIŪROS PROGRAMOS, KURIOS VALSTYBĖSE NARĖSE BUS ĮGYVENDINAMOS 2006 M. VASARIO–GRUODŽIO MĖN.****A. Tyrimų tikslai, bendrieji reikalavimai ir kriterijai****A.1. TIKSLAI**

1. Nustatyti H5 ir H7 potipių paukščių gripo viruso infekcijos paplitimą tarp įvairių naminių paukščių rūšių pakartotinai atliekant iš dalies pakeistus ir tiksliau parinktus tikrinimus.
2. Toliau testti laukinių paukščių sergamumo paukščių gripu priežiūrą išankstinio perspėjimo dėl paukščių gripo štamų, kuriuos laukiniai paukščiai gali perduoti naminių paukščių pulkams, sistemai įgyvendinti.
3. Prisidėti įgyjant žinių apie laukinių rūšių keliamą paukščių gripo pavojų gyvūnų sveikatai.
4. Skatinti gripo priežiūrai skirtų žmonių sveikatos apsaugos ir veterinarijos tinklų ryšius ir integraciją.

**A.2. BENDRIEJI REIKALAVIMAI IR KRITERIJAI**

1. Mėginiai imami ne vėliau kaip iki 2006 m. gruodžio 31 d.  
Naminių paukščių mėginiai imami kiekvienai naminių paukščių kategorijai būdingu produkcijos laikotarpiu, kaip reikalaujama.
2. 2007 m. kovo 31 d. pateikiami galutiniai tyrimų rezultatai.
3. Mėginiai tiriami nacionalinėse valstybių narių paukščių gripo tyrimų laboratorijose (NL) arba kitose kompetentingų institucijų įgaliotose laboratorijose, kurias prižiūri NL.
4. Visi rezultatai (serologiniai ir virusologiniai) siunčiami sulygtinti į Bendrijos etaloninę paukščių gripo laboratoriją (BEL). Būtina užtikrinti gerą informacijos srautą. BEL teikia techninę paramą ir turi dideles diagnostikos reagentų atsargas. Siekdama, kad tyrimai būtų vykdomi vienodai, BEL tiekia tyrimuose naudojamus antigenus NL.
5. Visi paukščių gripo viruso štamai pateikiami BEL pagal Bendrijos teisės aktus. H5/H7 potipio virusai pristatomi nedelsiant, ir su jais atliekami standartinių charakteristikų tyrimai (nukleotidų sekos atpažinimas ir (arba) IVPI (intra-veninio patogeniškumo indeksas)) pagal Direktyvą 92/40/EEB. Be to, BEL reikalauja, kad iš Anseriformes gauti teigiami (H5 arba H7) serumai būtų pristatomi sandariai uždaryti siekiant sukaupti būsimų tyrimų vykdymą palengvinantį archyvą.

**B. Naminių paukščių gripo tyrimai**

1. Visi teigiami rezultatai tiriami retrospektyviai ūkiuose, ir tokių tyrimų išvados pateikiamos Komisijai ir BEL.
2. BEL pateikia specialiuosius protokolus, kurie atsiunčiami su jai skirta medžiaga, ir ataskaitų lenteles tyrimų duomenims rinkti. Šiose lentelėse nurodomi laboratorijų taikyti tyrimų metodai. Jos taip pat naudojamos norint pateikti tyrimų rezultatus viename dokumente.
3. Kraujo mėginiai serologiniam tyrimui imami iš visų kiekvieno ūkio naminių paukščių rūšių, įskaitant laisvėje auginamus paukščius, ne mažiau kaip iš 5–10 paukščių (išskyrus antis, žąsis ir putpeles) ir iš skirtingų aptvarų, jeigu ūkyje yra daugiau negu vienas aptvaras.
4. Mėginiai imami visos valstybės narės teritorijoje, kad juos būtų galima laikyti tipiniais bendrai valstybės narės situacijai, atsižvelgiant į:

- a) ūkių, iš kurių bus imami mėginiai, skaičių (išskyrus ančių, žąsų ir kalakutų ūkius); šis skaičius nustatomas siekiant užtikrinti, kad tais atvejais, kai užkrėstų ūkių paplitimo lygis yra ne mažesnis kaip 5 % ir pasikliautinas intervalas yra 95 %, būtų nustatytas bent vienas užkrėstas ūkis (žr. 1 lentelę), ir
- b) tiriamų paukščių skaičius kiekviename ūkyje nustatomas siekiant užtikrinti 95 % tikimybę aptikti bent vieną užkrėstą paukštį tais atvejais, kai paukščių su teigiamais serologiniais rezultatais paplitimo lygis yra  $\geq 30$  %.
5. Remiantis rizikos vertinimu ir konkrečia situacija atitinkamoje valstybėje narėje, sudarant mėginių ėmimo planą taip pat atsižvelgiama į:
- a) gamybos tipus ir su jais susijusią specifinę riziką; mėginiai imami iš laisvai ir lauke bei kieme laikomų pulkų, atsižvelgiant ir į kitus veiksnius, pvz., įvairus paukščių amžius, paviršinio vandens vartojimas, palyginti ilgą gyvenimo trukmę, daugiau negu vienos rūšies auginimas viename ūkyje arba kitus susijusius veiksnius;
- b) tiriamų kalakutų, ančių ir žąsų ūkių skaičių, kuris nustatomas siekiant užtikrinti, kad tais atvejais, kai užkrėstų ūkių paplitimo lygis yra ne mažesnis kaip 5 % ir pasikliautinas intervalas yra 99 %, būtų nustatytas bent vienas užkrėstas ūkis (žr. 2 lentelę);
- c) jeigu valstybėje narėje yra nemažai ūkių, kuriuose auginami medžiojamieji paukščiai, *Ratitae* genties paukščiai ir putpelės, tokie ūkiai įtraukiami į programą. Mėginiai imami tik iš suaugusių (arba dedeklių) veislinių putpelių;
- d) mėginių ėmimo laikotarpis sutampa su sezoninės gamybos laikotarpiu. Tačiau prireikus mėginių ėmimą vietos lygmeniu galima derinti su kitais nustatytais laikotarpiais, kurių metu ūkyje prasidėjus kitų naminių paukščių infekcijoms padidėtų ligos patekimo į ūkį rizika;
- e) valstybės narės, kurios privalo imti mėginius dėl Niukaslės ligos, kad išlaikytų savo kaip nuo Niukaslės ligos neskiepjančių valstybių statusą pagal Komisijos sprendimą 94/327/EB <sup>(1)</sup>, gali naudoti šiuos iš veislinių pulkų paimtus mėginius H5/H7 antikūnų priežiūrai.

1 lentelė

**Ūkių, kuriuose iš kiekvienos naminių paukščių kategorijos bus imami mėginiai, skaičius (išskyrus kalakutų, ančių ir žąsų ūkius)**

| Kiekvienos naminių paukščių kategorijos ūkių skaičius valstybėje narėje | Ūkių, kuriuose bus imami mėginiai, skaičius |
|-------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------|
| Iki 34                                                                  | Visi                                        |
| 35–50                                                                   | 35                                          |
| 51–80                                                                   | 42                                          |
| 81–250                                                                  | 53                                          |
| > 250                                                                   | 60                                          |

2 lentelė

**Kalakutų, ančių ir žąsų ūkių, kuriuose bus imami mėginiai, skaičius**

| Ūkių skaičius valstybėje narėje | Ūkių, kuriuose bus imami mėginiai, skaičius |
|---------------------------------|---------------------------------------------|
| Iki 46                          | Visi                                        |
| 47–60                           | 47                                          |
| 61–100                          | 59                                          |
| 101–350                         | 80                                          |
| > 350                           | 90                                          |

<sup>(1)</sup> OL L 146, 1994 6 11, p. 17.

**C. Specialūs reikalavimai paukščių gripo H5/H7 potipių infekcijų atvejams ančių, žąsų ir putpelių populiacijoje nustatyti**

1. Kraujo mėginius serologiniam tyrimui pageidautina imti iš laukuose laikomų paukščių.
2. Kiekviename atrinktame ūkyje serologiniam tyrimui imama 40–50 kraujo mėginių.

**D. Laukinių paukščių gripo tyrimai****D.1. TYRIMO PLANAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS**

1. Bus būtini ryšiai su paukščių apsaugos (stebėjimo) įstaigomis ir žiedavimo stotimis. Mėginiai prireikus imami prižiūrint šių grupių (stočių) darbuotojams arba medžiotojams.
2. Aktyvia gyvų arba medžiojamų paukščių priežiūra telkiamas dėmesys į:
  - a) laukinių paukščių rūšių populiaciją, kuri kelia didesnę pavojų, kuri reikia patikslinti remiantis:
    - i) kilme ir migracijos keliais;
    - ii) laukinių paukščių skaičiumi Bendrijoje ir
    - iii) kontakto su naminiais paukščiais tikimybe;
  - b) teritorijų, kurioms gresia pavojus, nustatymą remiantis:
    - i) vietomis, kuriose susimaišo didelis skirtingų rūšių, ypač išvardytų F dalyje, migruojančių paukščių skaičius;
    - ii) naminių paukščių ūkių artumu ir
    - iii) vieta šalia paukščių migracijos kelių.

Imant mėginius būtina atsižvelgti į migravimo modelių sezoninį pobūdį, kuris gali skirtis skirtingose valstybėse narėse, ir į F priede išvardytas paukščių rūšis.

3. Pasyvia rastų negyvų laukinių paukščių priežiūra dėmesys pirmiausia telkiamas į anomalų gaištamumą arba pastebimus ligos protrūkio atvejus:
  - a) F priede išvardytose laukinių paukščių rūšyse ir kituose laukiniuose paukščiuose, kontaktuojančiuose su jais, ir
  - b) vietose, kaip nurodyta 2 punkto b papunkčio i pastraipoje.

Gaištamumo keliose rūšyse atvejai toje pačioje vietoje bus papildomas veiksnys, į kurį reikės atsižvelgti.

**D.2. MĖGINIŲ ĖMIMO TVARKA**

1. Virusologiniam tyrimui imami kloakos tepinėliai. Tiksliausi rezultatai gali būti gaunami iš mėginių, paimtų ne tik iš pirmamečių paukščių rudenį, bet ir iš kitų infekcijoms imlių rūšių, turinčių glaudesnę ryšį su naminiais paukščiais (tokių kaip didžioji antis).
2. Be rastų negyvų arba nušautų laukinių paukščių kloakos tepinėlių arba šviežių išmatų, taip pat imami audinių (būtent smegenų, širdies, plaučių, inkstų ir žarnų) mėginiai viruso izoliavimui ir molekulių aptikimui (PCR). Molekulinėmis technologijomis naudojamosi tik laboratorijose, galinčiose garantuoti kokybės užtikrinimą ir naudojančiose BEL paukščių gripui pripažintus metodus.

3. Mėginiai imami iš įvairių laisvėje gyvenančių paukščių rūšių. Daugiausia mėginiai imami iš *Anseriformes* (vandens) ir *Charadriiformes* (pakrantės) paukščių.
4. Tepinėliai su išmatomis arba kruopščiai renkamos šviežios išmatos imamos iš į spąstus patekusių, sumedžiotų paukščių arba paukščių, kurie rasti negyvi iš karto po nugaišimo.
5. Galima kartu sujungti iki penkių toje pačioje vietoje ir tuo pat metu surinktų tos pačios rūšies mėginių. Kartu sujungiant mėginius turi būti užtikrinama, kad, teigiamo atsakymo atveju, atskiri mėginiai gali būti pakartotinai ištirti.
6. Itin atsargiai reikia elgtis laikant ir vežant mėginius. Jeigu neįmanoma užtikrinti skubaus mėginio nuvežimo į laboratoriją per 48 valandas (4 °C temperatūros transportavimo terpėje), mėginiai laikomi ir po to vežami sausame lede esant – 70 °C temperatūrai (temperatūros tarp 4 °C ir – 70 °C patartinos tik labai trumpalaikiam saugojimui, bet jų reikėtų kuo labiau vengti).

#### E. Laboratoriniai tyrimai

1. Laboratoriniai tyrimai atliekami laikantis Direktyvos 92/40/EEB III priede nustatytų diagnostinių procedūrų, skirtų paukščių gripo patvirtinimui ir diferencinei diagnostikai (įskaitant ančių ir žąsų serumo hemagliutinacijos inhibicijos (HI) tyrimą).
2. Tačiau, jeigu numatyti laboratoriniai tyrimai, kurie nėra nustatyti Direktyva 92/40/EEB arba aprašyti TEB (Tarptautinio epizootijų biuro) Sausumos gyvūnų diagnostinių tyrimų ir vakcinų vadove, valstybės narės būtinus patvirtinimo duomenis pateikia BEL tuo pat metu, kai pateikia Komisijai tvirtinti savo programas.
3. Visus teigiamus serologinių tyrimų rezultatus patvirtina nacionalinės paukščių gripo tyrimų laboratorijos, atlikdamos hemagliutinacijos inhibicijos tyrimą, naudodamos Bendrijos etaloninės paukščių gripo laboratorijos pateiktus nustatytus štamus:

##### H5

- a) pirminis tyrimas naudojant *Ostrich/Denmark/72420/96 (H5N2)*;
- b) ištirti visus mėginius, kuriuose nustatytas užkratas, naudojant *Duck/Denmark/64650/03 (H5N7)*, siekiant pašalinti kryžmai reaguojantį antikūną N2.

##### H7

- a) pirminis tyrimas naudojant *Turkey/England/647/77 (H7N7)*;
  - b) ištirti visus mėginius, kuriuose nustatytas užkratas, naudojant *African Starling/983/79 (H7N1)*, siekiant pašalinti kryžmai reaguojantį antikūną N7.
4. Visi laukinių paukščių gripo tyrimo metu (D skyrius) surinkti mėginiai kuo greičiau, bet per 2 savaites, tikrinami PGR metodu dėl H5, ir gavus teigiamus rezultatus reikėtų kuo greičiau imtis skilimo vietos analizės siekiant nustatyti, ar esama labai patogeniško paukščių gripo (LPPG), ar mažai patogeniško paukščių gripo (MPPG).
  5. Serologinė kontrolė netaikoma paukščių gripui laukiniuose paukščiuose.
  6. Valstybės narės praneša Komisijai apie H5 ir H7 užkrėtus mėginius, nustatytus jų naminių paukščių ir laukinių paukščių priežiūros metu kas du mėnesius. Tai nepažeidžia valstybių narių pareigos, nustatytos atitinkamuose Bendrijos teisės aktuose, nedelsiant pranešti Komisijai apie LPPG atvejus, nepriklausomai nuo šeiminko.

## F. Laikinas laukinių paukščių rūšių, kurioms kyla didesnė paukščių gripo grėsmė (\*), sąrašas

| Lotyniškas pavadinimas        | Lietuviškas pavadinimas |
|-------------------------------|-------------------------|
| 1. <i>Anser albifrons</i>     | Baltakaktė žąsis        |
| 2. <i>Anser fabalis</i>       | Želmeninė žąsis         |
| 3. <i>Anas platyrhynchos</i>  | Didžioji antis          |
| 4. <i>Anas strepera</i>       | Pilkoji antis           |
| 5. <i>Anas acuta</i>          | Smailiauodegė antis     |
| 6. <i>Anas clypeata</i>       | Šaukštasnapė antis      |
| 7. <i>Anas penelope</i>       | Cyplė                   |
| 8. <i>Anas crecca</i>         | Rudgalvė kryklė         |
| 9. <i>Anas querquedula</i>    | Dryžgalvė kryklė        |
| 10. <i>Aythya ferina</i>      | Rudagalvė antis         |
| 11. <i>Aythya fuligula</i>    | Kuoduotoji antis        |
| 12. <i>Vanellus vanellus</i>  | Pempė                   |
| 13. <i>Philomachus pugnax</i> | Gaidukas                |
| 14. <i>Larus ridibundus</i>   | Rudagalvis kiras        |
| 15. <i>Larus canus</i>        | Paprastasis kiras       |

(\*) Šis sąrašas nėra galutinis, o tik skirtas migruojančioms rūšims, kurios gali kelti didesnę užkrėtimo paukščių gripu Bendrijoje pavojų, nustatyti. Jis turi būti nuolat atnaujinamas remiantis naujausiais gaunamais mokslinių tyrimų rezultatais.